నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

ఖుద్దకనికాయే

చరియాపిటకపాళి

౧. అకిత్తివగ్గో

౧. అకిత్తిచరియా

౧. “కప్పే చ సతసహస్సే, చతురో చ అసఙ్ఖియే;
ఏత్థన్తరే యం చరితం, సబ్బం తం బోధిపాచనం.

౨. “అతీతకప్పే చరితం, ఠపయిత్వా భవాభవే;
ఇమమ్హి కప్పే చరితం, పవక్ఖిస్సం సుణోహి మే.

౩. “యదా అహం బ్రహారఞ్ఞే, సుఞ్ఞే విపినకాననే;
అజ్ఝోగాహేత్వా [అజ్ఝోగహేత్వా (సీ. స్యా.)] విహరామి, అకిత్తి నామ తాపసో.

౪. “తదా మం తపతేజేన, సన్తత్తో తిదివాభిభూ;
ధారేన్తో బ్రాహ్మణవణ్ణం, భిక్ఖాయ మం ఉపాగమి.

౫. “పవనా ఆభతం పణ్ణం, అతేలఞ్చ అలోణికం;
మమ ద్వారే ఠితం దిస్వా, సకటాహేన ఆకిరిం.

౬. “తస్స దత్వానహం పణ్ణం, నిక్కుజ్జిత్వాన భాజనం;
పునేసనం జహిత్వాన, పావిసిం పణ్ణసాలకం.

౭. “దుతియమ్పి తతియమ్పి, ఉపగఞ్ఛి మమన్తికం;
అకమ్పితో అనోలగ్గో, ఏవమేవమదాసహం.

౮. “న మే తప్పచ్చయా అత్థి, సరీరస్మిం వివణ్ణియం;
పీతిసుఖేన రతియా, వీతినామేమి తం దివం.

౯. “యది మాసమ్పి ద్వేమాసం, దక్ఖిణేయ్యం వరం లభే;

అకమ్పితో అనోలీనో, దదేయ్యం దానముత్తమం.

౧౦. “న తస్స దానం దదమానో, యసం లాభఞ్చ పత్థయిం;
సబ్బఞ్ఞుతం పత్థయానో, తాని కమ్మాని ఆచరి”న్తి.

అకిత్తిచరియం పఠమం.

౨. సఙ్ఖచరియా

౧౧. “పునాపరం యదా హోమి, బ్రాహ్మణో సఙ్ఖసవ్హయో;
మహాసముద్దం తరితుకామో, ఉపగచ్ఛామి పట్టనం.

౧౨. “తత్థద్దసం పటిపథే, సయమ్భుం అపరాజితం;
కన్తారద్ధానం పటిపన్నం [కన్తారద్ధానపటిపన్నం (సీ. స్యా.)], తత్తాయ కఠినభూమియా.

౧౩. “తమహం పటిపథే దిస్వా, ఇమమత్థం విచిన్తయిం;
‘ఇదం ఖేత్తం అనుప్పత్తం, పుఞ్ఞకామస్స జన్తునో.

౧౪. “‘యథా కస్సకో పురిసో, ఖేత్తం దిస్వా మహాగమం;
తత్థ బీజం న రోపేతి, న సో ధఞ్ఞేన అత్థికో.

౧౫. “‘ఏవమేవాహం పుఞ్ఞకామో, దిస్వా ఖేత్తవరుత్తమం;
యది తత్థ కారం న కరోమి, నాహం పుఞ్ఞేన అత్థికో.

౧౬. “‘యథా అమచ్చో ముద్దికామో, రఞ్ఞో అన్తేపురే జనే;
న దేతి తేసం ధనధఞ్ఞం, ముద్దితో పరిహాయతి.

౧౭. “‘ఏవమేవాహం పుఞ్ఞకామో, విపులం దిస్వాన దక్ఖిణం;
యది తస్స దానం న దదామి, పరిహాయిస్సామి పుఞ్ఞతో’.

౧౮. “ఏవాహం చిన్తయిత్వాన, ఓరోహిత్వా ఉపాహనా;
తస్స పాదాని వన్దిత్వా, అదాసిం ఛత్తుపాహనం.

౧౯. “తేనేవాహం సతగుణతో, సుఖుమాలో సుఖేధితో;
అపి చ దానం పరిపూరేన్తో, ఏవం తస్స అదాసహ”న్తి.

సఙ్ఖచరియం దుతియం.

౩. కురురాజచరియా

౨౦. “పునాపరం యదా హోమి, ఇన్దపత్థే [ఇన్దపత్తే (సీ. క.)] పురుత్తమే;
రాజా ధనఞ్చయో నామ, కుసలే దసహుపాగతో.

౨౧. “కలిఙ్గరట్ఠవిసయా, బ్రాహ్మణా ఉపగఞ్చు మం;
ఆయాచుం మం హత్థినాగం, ధఞ్ఞం మఙ్గలసమ్మతం.

౨౨. “‘అవుట్ఠికో జనపదో, దుబ్భిక్ఖో ఛాతకో మహా;
దదాహి పవరం నాగం, నీలం అఞ్జనసవ్హయం.

౨౩. “‘న మే యాచకమనుప్పత్తే, పటిక్ఖేపో అనుచ్ఛవో;
మా మే భిజ్జి సమాదానం, దస్సామి విపులం గజం’.

౨౪. “నాగం గహేత్వా సోణ్డాయ, భిఙ్గారే [భిఙ్కారే (సీ.)] రతనామయే;
జలం హత్థే ఆకిరిత్వా, బ్రాహ్మణానం అదం గజం.

౨౫. “తస్స నాగే పదిన్నమ్హి, అమచ్చా ఏతదబ్రవుం;
‘కిం ను తుయ్హం వరం నాగం, యాచకానం పదస్ససి.

౨౬. “‘ధఞ్ఞం మఙ్గలసమ్పన్నం, సఙ్గామవిజయుత్తమం;
తస్మిం నాగే పదిన్నమ్హి, కిం తే రజ్జం కరిస్సతి.

౨౭. “‘రజ్జమ్పి మే దదే సబ్బం, సరీరం దజ్జమత్తనో;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా నాగం అదాసహ’”న్తి.

కురురాజచరియం తతియం.

౪. మహాసుదస్సనచరియా

౨౮. “కుసావతిమ్హి నగరే, యదా ఆసిం మహీపతి;
మహాసుదస్సనో నామ, చక్కవత్తీ మహబ్బలో.

౨౯. “తత్థాహం దివసే తిక్ఖత్తుం, ఘోసాపేమి తహిం తహిం;
‘కో కిం ఇచ్ఛతి పత్థేతి, కస్స కిం దీయతూ ధనం.

౩౦. “‘కో ఛాతకో కో తసితో, కో మాలం కో విలేపనం;

నానారత్తాని వత్థాని, కో నగ్గో పరిదహిస్సతి.

౩౧. "'కో పథే ఛత్తమాదేతి, కోపాహనా ముదూ సుభా';
ఇతి సాయఞ్చ పాతో చ, ఘోసాపేమి తహిం తహిం.

౩౨. "న తం దససు ఠానేసు, నపి ఠానసతేసు వా;
అనేకసతఠానేసు, పటియత్తం యాచకే ధనం.

౩౩. "దివా వా యది వా రత్తిం, యది ఏతి వనిబ్బకో;
లద్ధా యదిచ్ఛకం భోగం, పూరహత్థోవ గచ్ఛతి.

౩౪. "ఏవరూపం మహాదానం, అదాసిం యావజీవికం;
నపాహం దేస్సం ధనం దమ్మి, నపి నత్థి నిచయో మయి.

౩౫. "యథాపి ఆతురో నామ, రోగతో పరిముత్తియా;
ధనేన వేజ్జం తప్పేత్వా, రోగతో పరిముచ్చతి.

౩౬. "తథేవాహం జానమానో, పరిపూరేతుమసేసతో;
ఊనమనం పూరయితుం, దేమి దానం వనిబ్బకే;
నిరాలయో అపచ్చాసో, సమ్బోధిమనుపత్తియా"తి.

మహాసుదస్సనచరియం చతుత్థం.

౫. మహాగోవిన్దచరియా

౩౭. "పునాపరం యదా హోమి, సత్తరాజపురోహితో;
పూజితో నరదేవేహి, మహాగోవిన్దబ్రాహ్మణో.

౩౮. "తదాహం సత్తరజ్జేసు, యం మే ఆసి ఉపాయనం;
తేన దేమి మహాదానం, అక్ఖోబ్భం [అక్ఖోభం (స్యా॰ కం॰)] సాగరూపమం.

౩౯. "న మే దేస్సం ధనం ధఞ్ఞం, నపి నత్థి నిచయో మయి;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా దేమి వరం ధన"న్తి.

మహాగోవిన్దచరియం పఞ్చమం.

౬. నిమిరాజచరియా

౪౦. "పునాపరం యదా హోమి, మిథిలాయం పురుత్తమే;
నిమి నామ మహారాజా, పణ్డితో కుసలత్థికో.

౪౧. "తదాహం మాపయిత్వాన, చతుస్సాలం చతుమ్ముఖం;
తత్థ దానం పవత్తేసిం, మిగపక్ఖినరాదినం.

౪౨. "అచ్ఛాదనఞ్చ సయనం, అన్నం పానఞ్చ భోజనం;
అబ్బోచ్ఛిన్నం కరిత్వాన, మహాదానం పవత్తయిం.

౪౩. "యథాపి సేవకో సామిం, ధనహేతుముపాగతో;
కాయేన వాచా మనసా, ఆరాధనీయమేసతి.

౪౪. "తథేవాహం సబ్బభవే, పరియేసిస్సామి బోధిజం;
దానేన సత్తే తప్పేత్వా, ఇచ్ఛామి బోధిముత్తమ"న్తి.

నిమిరాజచరియం ఛట్ఠం.

౭. చన్దకుమారచరియా

౪౫. "పునాపరం యదా హోమి, ఏకరాజస్స అత్రజో;
నగరే పుప్ఫవతియా, కుమారో చన్దసవ్హయో.

౪౬. "తదాహం యజనా ముత్తో, నిక్ఖన్తో యఞ్ఞవాటతో;
సంవేగం జనయిత్వాన, మహాదానం పవత్తయిం.

౪౭. "నాహం పివామి ఖాదామి, నపి భుఞ్జామి భోజనం;
దక్ఖిణేయ్యే అదత్వాన, అపి ఛప్పఞ్చరత్తియో.

౪౮. "యథాపి వాణిజో నామ, కత్వాన భణ్డసఞ్చయం;
యత్థ లాభో మహా హోతి, తత్థ తం [తత్థ నం (సీ.), తత్థ (క.)] హరతి భణ్డకం.

౪౯. "తథేవ సకభుత్తాపి, పరే దిన్నం మహప్ఫలం;
తస్మా పరస్స దాతబ్బం, సతభాగో భవిస్సతి.

౫౦. "ఏతమత్థవసం ఞత్వా, దేమి దానం భవాభవే;
న పటిక్కమామి దానతో, సమ్బోధిమనుపత్తియా"తి.

౮. సివిరాజచరియా

౩౧. “అరిట్ఠసవ్హయే నగరే, సివినామాసి ఖత్తియో;
నిసజ్జ పాసాదవరే, ఏవం చిన్తేసహం తదా.

౩౨. “‘యం కిఞ్చి మానుసం దానం, అదిన్నం మే న విజ్జతి;
యోపి యాచేయ్య మం చక్ఖుం, దదేయ్యం అవికమ్పితో’.

౩౩. “మమ సఙ్కప్పమఞ్ఞాయ, సక్కో దేవానమిస్సరో;
నిసిన్నో దేవపరిసాయ, ఇదం వచనమబ్రవి.

౩౪. “‘నిసజ్జ పాసాదవరే, సివిరాజా మహిద్ధికో;
చిన్తేన్తో వివిధం దానం, అదేయ్యం సో న పస్సతి.

౩౫. “‘తథం ను వితథం నేతం, హన్ద వీమంసయామి తం;
ముహుత్తం ఆగమేయ్యాథ, యావ జానామి తం మనం’.

౩౬. “పవేధమానో పలితసిరో, వలిగత్తో [వలితగత్తో (సీ.)] జరాతురో;
అన్ధవణ్ణోవ హుత్వాన, రాజానం ఉపసఙ్కమి.

౩౭. “సో తదా పగ్గహేత్వాన, వామం దక్ఖిణబాహు చ;
సిరస్మిం అఞ్జలిం కత్వా, ఇదం వచనమబ్రవి.

౩౮. “‘యాచామి తం మహారాజ, ధమ్మిక రట్ఠవడ్ఢన;
తవ దానరతా కిత్తి, ఉగ్గతా దేవమానుసే.

౩౯. “‘ఉభోపి నేత్తా నయనా, అన్ధా ఉపహతా మమ;
ఏకం మే నయనం దేహి, త్వమ్పి ఏకేన యాపయ’.

౪౦. “తస్సాహం వచనం సుత్వా, హట్ఠో సంవిగ్గమానసో;
కతఞ్జలీ వేదజాతో, ఇదం వచనమబ్రవిం.

౪౧. “‘ఇదానాహం చిన్తయిత్వాన, పాసాదతో ఇధాగతో;
త్వం మమ చిత్తమఞ్ఞాయ, నేత్తం యాచితుమాగతో.

౬౨. ‘‘‘అహో మే మానసం సిద్ధం, సఙ్కప్పో పరిపూరితో;
అదిన్నపుబ్బం దానవరం, అజ్జ దస్సామి యాచకే.

౬౩. ‘‘‘ఏహి సివక ఉట్ఠేహి, మా దన్ధయి మా పవేధయి;
ఉభోపి నయనం దేహి, ఉప్పాటేత్వా వణిబ్బకే’.

౬౪. ‘‘తతో సో చోదితో మయ్హం, సివకో వచనం కరో;
ఉద్ధరిత్వాన పాదాసి, తాలమిఞ్జంవ యాచకే.

౬౫. ‘‘దదమానస్స దేన్తస్స, దిన్నదానస్స మే సతో;
చిత్తస్స అఞ్ఞథా నత్థి, బోధియాయేవ కారణా.

౬౬. ‘‘న మే దేస్సా ఉభో చక్ఖూ, అత్తా న మే న దేస్సియో;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా చక్ఖుం అదాసహ’’న్తి.

సివిరాజచరియం అట్ఠమం.

౯. వేస్సన్తరచరియా

౬౭. ‘‘యా మే అహోసి జనికా, ఫుస్సతీ [ఫుసతీ (సీ.)] నామ ఖత్తియా;
సా అతీతాసు జాతీసు, సక్కస్స మహేసీ పియా.

౬౮. ‘‘తస్సా ఆయుక్ఖయం ఞత్వా, దేవిన్దో ఏతదబ్రవి;
‘దదామి తే దస వరే, వరభద్దే యదిచ్ఛసి’.

౬౯. ‘‘ఏవం వుత్తా చ సా దేవీ, సక్కం పునిదమబ్రవి;
‘కిం ను మే అపరాధత్థి, కిం ను దేస్సా అహం తవ;
రమ్మా చావేసి మం ఠానా, వాతోవ ధరణీరుహం’.

౭౦. ‘‘ఏవం వుత్తో చ సో సక్కో, పున తస్సిదమబ్రవి;
‘న చేవ తే కతం పాపం, న చ మే త్వంసి అప్పియా.

౭౧. ‘‘‘ఏత్తకంయేవ తే ఆయు, చవనకాలో భవిస్సతి;
పటిగ్గణ్హ మయా దిన్నే, వరే దస వరుత్తమే’.

౭౨. ‘‘సక్కేన సా దిన్నవరా, తుట్ఠహట్ఠా పమోదితా;
మమం అబ్భన్తరం కత్వా, ఫుస్సతీ దస వరే వరీ.

౨౩. “తతో చుతా సా ఫుస్సతీ, ఖత్తియే ఉపపజ్జథ;
జేతుత్తరమ్హి నగరే, సఞ్జయేన సమాగమి.

౨౪. “యదాహం ఫుస్సతియా కుచ్ఛిం, ఓక్కన్తో పియమాతుయా;
మమ తేజేన మే మాతా, సదా దానరతా అహు.

౨౫. “అధనే ఆతురే జిణ్ణే, యాచకే అద్ధికే [పథికే (క.)] జనే;
సమణే బ్రాహ్మణే ఖీణే, దేతి దానం అకిఞ్చనే.

౨౬. “దస మాసే ధారయిత్వాన, కరోన్తే పురం పదక్ఖిణం;
వేస్సానం వీథియా మజ్ఝే, జనేసి ఫుస్సతీ మమం.

౨౭. “న మయ్హం మత్తికం నామం, నపి పేత్తికసమ్భవం;
జాతేత్థ వేస్సవీథియా, తస్మా వేస్సన్తరో అహు.

౨౮. “యదాహం దారకో హోమి, జాతియా అట్ఠవస్సికో;
తదా నిసజ్జ పాసాదే, దానం దాతుం విచిన్తయిం.

౨౯. “‘హదయం దదేయ్యం చక్ఖుం, మంసమ్పి రుధిరమ్పి చ;
దదేయ్యం కాయం సావేత్వా, యది కోచి యాచయే మమం’.

౩౦. “సభావం చిన్తయన్తస్స, అకమ్పితమసణ్ఠితం;
అకమ్పి తత్థ పథవీ, సినేరువనవటంసకా.

౩౧. “అన్వద్ధమాసే పన్నరసే, పుణ్ణమాసే ఉపోసథే;
పచ్చయం నాగమారుయ్హ, దానం దాతుం ఉపాగమిం.

౩౨. “కలిఙ్గరట్ఠవిసయా , బ్రాహ్మణా ఉపగఞ్ఛు మం;
అయాచుం మం హత్థినాగం, ధఞ్ఞం మఙ్గలసమ్మతం.

౩౩. “అవుట్ఠికో జనపదో, దుబ్భిక్ఖో ఛాతకో మహా;
దదాహి పవరం నాగం, సబ్బసేతం గజుత్తమం.

౩౪. “దదామి న వికమ్పామి, యం మం యాచన్తి బ్రాహ్మణా;
సన్తం నప్పతిగూహామి [నప్పతిగుయ్హామి (సీ. క.)], దానే మే రమతే మనో.

౩౫. “న మే యాచకమనుప్పత్తే, పటిక్ఖేపో అనుచ్ఛవో;

‘మా మే భిజ్జి సమాదానం, దస్సామి విపులం గజం’.

౮౬. “నాగం గహేత్వా సోణ్డాయ, భిఙ్గారే రతనామయే;
జలం హత్థే ఆకిరిత్వా, బ్రాహ్మణానం అదం గజం.

౮౭. “పునాపరం దదన్తస్స, సబ్బసేతం గజుత్తమం;
తదాపి పథవీ కమ్పి, సినేరువనవటంసకా.

౮౮. “తస్స నాగస్స దానేన, సివయో కుద్ధా సమాగతా;
పబ్బాజేసుం సకా రట్ఠా, ‘వఙ్కం గచ్ఛతు పబ్బతం’.

౮౯. “తేసం నిచ్ఛుభమానానం, అకమ్పిత్థమసణ్ఠితం;
మహాదానం పవత్తేతుం, ఏకం వరమయాచిసం.

౯౦. “యాచితా సివయో సబ్బే, ఏకం వరమదంసు మే;
సావయిత్వా కణ్ణభేరిం, మహాదానం దదామహం.

౯౧. “అథేత్థ వత్తతీ సద్దో, తుములో భేరవో మహా;
దానేనిమం నీహరన్తి, పున దానం దదాతయం.

౯౨. “హత్థిం అస్సే రథే దత్వా, దాసిం దాసం గవం ధనం;
మహాదానం దదిత్వాన, నగరా నిక్ఖమిం తదా.

౯౩. “నిక్ఖమిత్వాన నగరా, నివత్తిత్వా విలోకితే;
తదాపి పథవీ కమ్పి, సినేరువనవటంసకా.

౯౪. “చతువాహిం రథం దత్వా, ఠత్వా చాతుమ్మహాపథే;
ఏకాకియో అదుతియో, మద్దిదేవిం ఇదమబ్రవిం.

౯౫. “‘త్వం మద్ది కణ్హం గణ్హాహి, లహుకా ఏసా కనిట్ఠికా;
అహం జాలిం గహేస్సామి, గరుకో భాతికో హి సో’.

౯౬. “పదుమం పుణ్డరీకంవ, మద్దీ కణ్హాజినగ్గహీ;
అహం సువణ్ణబిమ్బంవ, జాలిం ఖత్తియమగ్గహిం.

౯౭. “అభిజాతా సుఖుమాలా, ఖత్తియా చతురో జనా;
విసమం సమం అక్కమన్తా, వఙ్కం గచ్ఛామ పబ్బతం.

౯౮. “యే కేచి మనుజా ఏన్తి, అనుమగ్గే పటిప్పథే;

మగ్గన్తే పటిపుచ్ఛామ, ‘కుహిం వఙ్కన్త [వఙ్కత (సీ॰)] పబ్బతో’.

౯౯. “తే తత్థ అమ్హే పస్సిత్వా, కరుణం గిరముదీరయుం;

దుక్ఖం తే పటివేదేన్తి, దూరే వఙ్కన్తపబ్బతో.

౧౦౦.“యది పస్సన్తి పవనే, దారకా ఫలినే దుమే;

తేసం ఫలానం హేతుమ్హి, ఉపరోదన్తి దారకా.

౧౦౧.“రోదన్తే దారకే దిస్వా, ఉబ్బిద్ధా [ఉబ్బిగ్గా (స్యా॰ కం॰)] విపులా దుమా;

సయమేవోణమిత్వాన, ఉపగచ్ఛన్తి దారకే.

౧౦౨.“ఇదం అచ్ఛరియం దిస్వా, అబ్భుతం లోమహంసనం;

సాహుకారం [సాధుకారం (సబ్బత్థ)] పవత్తేసి, మద్దీ సబ్బఙ్గసోభనా.

౧౦౩. “అచ్ఛేరం వత లోకస్మిం, అబ్భుతం లోమహంసనం;

వేస్సన్తరస్స తేజేన, సయమేవోణతా దుమా.

౧౦౪.“సఙ్ఖిపింసు పథం యక్ఖా, అనుకమ్పాయ దారకే;

నిక్ఖన్తదివసేనేవ [నిక్ఖన్తదివసేయేవ (సీ॰)], చేతరట్ఠముపాగముం.

౧౦౫.“సట్ఠిరాజసహస్సాని, తదా వసన్తి మాతులే;

సబ్బే పఞ్జలికా హుత్వా, రోదమానా ఉపాగముం.

౧౦౬.“తత్థ వత్తేత్వా సల్లాపం, చేతేహి చేతపుత్తేహి;

తే తతో నిక్ఖమిత్వాన, వఙ్కం అగము పబ్బతం.

౧౦౭.“ఆమన్తయిత్వా దేవిన్దో, విస్సకమ్మం [విసుకమ్మం (క॰)] మహిద్ధికం;

అస్సమం సుకతం రమ్మం, పణ్ణసాలం సుమాపయ.

౧౦౮.“సక్కస్స వచనం సుత్వా, విస్సకమ్మో మహిద్ధికో;

అస్సమం సుకతం రమ్మం, పణ్ణసాలం సుమాపయి.

౧౦౯.“అజ్ఝోగాహేత్వా పవనం, అప్పసద్దం నిరాకులం;

చతురో జనా మయం తత్థ, వసామ పబ్బతన్తరే.

౧౧౦.“అహఞ్చ మద్దిదేవీ చ, జాలీ కణ్హాజినా చుభో;
అఞ్ఞమఞ్ఞం నోకనుదా, వసామ అస్సమే తదా.

౧౧౧.“దారకే అనురక్ఖన్తో, అసుఞ్ఞో హోమి అస్సమే;
మద్దీ ఫలం ఆహరిత్వా, పోసేతి సా తయో జనే.

౧౧౨.“పవనే వసమానస్స, అద్ధికో మం ఉపాగమి;
ఆయాచి పుత్తకే మయ్హం, జాలిం కణ్హాజినం చుభో.

౧౧౩. “యాచకం ఉపగతం దిస్వా, హాసో మే ఉపపజ్జథ;
ఉభో పుత్తే గహేత్వాన, అదాసిం బ్రాహ్మణే తదా.

౧౧౪.“సకే పుత్తే చజన్తస్స, జూజకే బ్రాహ్మణే యదా;
తదాపి పథవీ కమ్పి, సినేరువనవటంసకా.

౧౧౫.“పునదేవ సక్కో ఓరుయ్హ, హుత్వా బ్రాహ్మణసన్నిభో;
ఆయాచి మం మద్దిదేవిం, సీలవన్తిం పతిబ్బతం.

౧౧౬.“మద్దిం హత్థే గహేత్వాన, ఉదకఞ్జలి పూరియ;
పసన్నమనసఙ్కప్పో, తస్స మద్దిం అదాసహం.

౧౧౭.“మద్దియా దీయమానాయ, గగనే దేవా పమోదితా;
తదాపి పథవీ కమ్పి, సినేరువనవటంసకా.

౧౧౮.“జాలిం కణ్హాజినం ధీతం, మద్దిదేవిం పతిబ్బతం;
చజమానో న చిన్తేసిం, బోధియాయేవ కారణా.

౧౧౯.“న మే దేస్సా ఉభో పుత్తా, మద్దిదేవీ న దేస్సియా;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా పియే అదాసహం.

౧౨౦.“పునాపరం బ్రహారఞ్ఞే, మాతాపితుసమాగమే;
కరుణం పరిదేవన్తే, సల్లపన్తే సుఖం దుఖం.

౧౨౧.“హిరోత్తప్పేన గరునా [గరునం (స్యా. క.)], ఉభిన్నం ఉపసఙ్కమి;
తదాపి పథవీ కమ్పి, సినేరువనవటంసకా.

౧౨౨.“పునాపరం బ్రహారఞ్ఞా, నిక్ఖమిత్వా సఞాతిభి;

పవిసామి పురం రమ్మం, జేతుత్తరం పురుత్తమం.

౧౨౩.“రతనాని సత్త వస్సింసు, మహామేఘో పవస్సథ;
తదాపి పథవీ కమ్పి, సినేరువనవటంసకా.

౧౨౪.“అచేతనాయం పథవీ, అవిఞ్ఞాయ సుఖం దుఖం;
సాపి దానబలా మయ్హం, సత్తక్ఖత్తుం పకమ్పథా”తి.

వేస్సన్తరచరియం నవమం.

౧౦. ససపణ్డితచరియా

౧౨౫.“పునాపరం యదా హోమి, ససకో పవనచారకో;
తిణపణ్ణసాకఫలభక్ఖో, పరహేఠనవివజ్జితో.

౧౨౬.“మక్కటో చ సిఙ్గాలో చ, సుత్తపోతో చహం తదా;
వసామ ఏకసామన్తా, సాయం పాతో చ దిస్సరే [సాయం పాతో పదిస్సరే (క.)].

౧౨౭.“అహం తే అనుసాసామి, కిరియే కల్యాణపాపకే;
‘పాపాని పరివజ్జేథ, కల్యాణే అభినివిస్సథ’.

౧౨౮.“ఉపోసథమ్హి దివసే, చన్దం దిస్వాన పూరితం;
ఏతేసం తత్థ ఆచిక్ఖిం, దివసో అజ్జుపోసథో.

౧౨౯.“దానాని పటియాదేథ, దక్ఖిణేయ్యస్స దాతవే;
దత్వా దానం దక్ఖిణేయ్యే, ఉపవస్సథుపోసథం.

౧౩౦. “తే మే సాధూతి వత్వాన, యథాసత్తి యథాబలం;
దానాని పటియాదేత్వా, దక్ఖిణేయ్యం గవేసిసుం [గవేసయ్యుం (క.)].

౧౩౧. “అహం నిసజ్జ చిన్తేసిం, దానం దక్ఖిణనుచ్ఛవం;
‘యదిహం లభే దక్ఖిణేయ్యం, కిం మే దానం భవిస్సతి.

౧౩౨.“‘న మే అత్థి తిలా ముగ్గా, మాసా వా తణ్డులా ఘతం;
అహం తిణేన యాపేమి, న సక్కా తిణ దాతవే.

౧౩౩. “‘యది కోచి ఏతి దక్ఖిణేయ్యో, భిక్ఖాయ మమ సన్తికే;

దజ్జాహం సకమత్తానం, న నో తుచ్ఛో గమిస్సతి’.

౧౩౪.“మమ సఙ్కప్పమఞ్ఞాయ, సక్కో బ్రాహ్మణవణ్ణినా;
ఆసయం మే ఉపాగచ్ఛి, దానవీమంసనాయ మే.

౧౩౫.“తమహం దిస్వాన సన్తుట్ఠో, ఇదం వచనమబ్రవిం;
‘సాధు ఖోసి అనుప్పత్తో, ఘాసహేతు మమన్తికే.

౧౩౬. “‘అదిన్నపుబ్బం దానవరం, అజ్జ దస్సామి తే అహం;
తువం సీలగుణూపేతో, అయుత్తం తే పరహేఠనం.

౧౩౭. “‘ఏహి అగ్గిం పదీపేహి, నానాకట్ఠే సమానయ;
అహం పచిస్సమత్తానం, పక్కం త్వం భక్ఖయిస్ససి’.

౧౩౮.“‘సాధూ’తి సో హట్ఠమనో, నానాకట్ఠే సమానయి;
మహన్తం అకాసి చితకం, కత్వా అఙ్గారగబ్భకం.

౧౩౯.“అగ్గిం తత్థ పదీపేసి, యథా సో ఖిప్పం మహా భవే;
ఫోటేత్వా రజగతే గత్తే, ఏకమన్తం ఉపావిసిం.

౧౪౦.“యదా మహాకట్ఠపుఞ్జో, ఆదిత్తో ధమధమాయతి [ధుమధుమాయతి (సీ॰), ధమమాయతి (క॰)];
తదుప్పతిత్వా పపతిం, మజ్ఝే జాలసిఖన్తరే.

౧౪౧.“యథా సీతోదకం నామ, పవిట్ఠం యస్స కస్సచి;
సమేతి దరథపరిళాహం, అస్సాదం దేతి పీతి చ.

౧౪౨.“తథేవ జలితం అగ్గిం, పవిట్ఠస్స మమం తదా;
సబ్బం సమేతి దరథం, యథా సీతోదకం వియ.

౧౪౩.“ఛవిం చమ్మం మంసం న్హారుం, అట్ఠిం హదయబన్ధనం;
కేవలం సకలం కాయం, బ్రాహ్మణస్స అదాసహ”న్తి.

ససపణ్డితచరియం దసమం.

అకిత్తివగ్గో పఠమో.

తస్సుద్దానం –

అకిత్తిబ్రాహ్మణో సఙ్ఖో, కురురాజా ధనఞ్చయో;
మహాసుదస్సనో రాజా, మహాగోవిన్దబ్రాహ్మణో.

నిమి చన్దకుమారో చ, సివి వేస్సన్తరో ససో;
అహమేవ తదా ఆసిం, యో తే దానవరే అదా.

ఏతే దానపరిక్ఖారా, ఏతే దానస్స పారమీ;
జీవితం యాచకే దత్వా, ఇమం పారమి పూరయిం.

భిక్ఖాయ ఉపగతం దిస్వా, సకత్తానం పరిచ్చజిం;
దానేన మే సమో నత్థి, ఏసా మే దానపారమీతి.

దానపారమినిద్దేసో నిట్ఠితో.

౨. హత్థినాగవగ్గో

౧. మాతుపోసకచరియా

౧. “యదా అహోసిం పవనే, కుఞ్జరో మాతుపోసకో;
న తదా అత్థి మహియా, గుణేన మమ సాదిసో.

౨. “పవనే దిస్వా వనచరో, రఞ్ఞో మం పటివేదయి;
‘తవానుచ్ఛవో మహారాజ, గజో వసతి కాననే.

౩. “‘న తస్స పరిక్ఖాయత్థో, నపి ఆళకకాసుయా;
సహ గహితే [సమం గహితే (సీ.)] సోణ్డాయ, సయమేవ ఇధేహి’తి.

౪. “తస్స తం వచనం సుత్వా, రాజాపి తుట్ఠమానసో;
పేసేసి హత్థిదమకం, ఛేకాచరియం సుసిక్ఖితం.

౫. “గన్త్వా సో హత్థిదమకో, అద్దస పదుమస్సరే;
భిసముళాలం [భిసమూలం (క.)] ఉద్ధరన్తం, యాపనత్థాయ మాతుయా.

౬. “విఞ్ఞాయ మే సీలగుణం, లక్ఖణం ఉపధారయి;
‘ఏహి పుత్తా’తి పత్వాన, మమ సోణ్డాయ అగ్గహి.

౭. “యం మే తదా పాకతికం, సరీరానుగతం బలం;
అజ్జ నాగసహస్సానం, బలేన సమసాదిసం.

౮. “యదిహం తేసం పకుప్పేయ్యం, ఉపేతానం గహణాయ మం;
పటిబలో భవే తేసం, యావ రజ్జమ్పి మానుసం.

౯. “అపి చాహం సీలరక్ఖాయ, సీలపారమిపూరియా;
న కరోమి చిత్తే అఞ్ఞథత్తం, పక్ఖిపన్తం మమాళకే.

౧౦. “యది తే మం తత్థ కోట్టేయ్యుం, ఫరసూహి తోమరేహి చ;
నేవ తేసం పకుప్పేయ్యం, సీలఖణ్డభయా మమా”తి.

మాతుపోసకచరియం పఠమం.

౨. భూరిదత్తచరియా

౧౧. “పునాపరం యదా హోమి, భూరిదత్తో మహిద్ధికో;
విరూపక్ఖేన మహారఞ్ఞా, దేవలోకమగఞ్ఛహం.

౧౨. “తత్థ పస్సిత్వాహం దేవే, ఏకన్తం సుఖసమప్పితే;
తం సగ్గగమనత్థాయ, సీలబ్బతం సమాదియిం.

౧౩. “సరీరకిచ్చం కత్వాన, భుత్వా యాపనమత్తకం;
చతురో అఙ్గే అధిట్ఠాయ, సేమి వమ్మికముద్ధని.

౧౪. “ఛవియా చమ్మేన మంసేన, నహారుఅట్ఠికేహి వా;
యస్స ఏతేన కరణీయం, దిన్నంయేవ హరాతు సో.

౧౫. “సంసితో అకతఞ్ఞునా, ఆలమ్పాయనో [ఆలమ్బణో (సీ.)] మమగ్గహి;
పేళాయ పక్ఖిపిత్వాన, కీళేతి మం తహిం తహిం.

౧౬. “పేళాయ పక్ఖిపన్తేపి, సమ్మద్దన్తేపి పాణినా;
ఆలమ్పాయనే [ఆలమ్బణే (సీ.)] న కుప్పామి, సీలఖణ్డభయా మమ.

౧౭. “సకజీవితపరిచ్చాగో , తిణతో లహుకో మమ;
సీలవీతిక్కమో మయ్హం, పథవీఉప్పతనం వియ.

౧౮. “నిరన్తరం జాతిసతం, చజేయ్యం మమ జీవితం;
నేవ సీలం పభిన్దేయ్యం, చతుద్దీపాన హేతుపి.

౧౯. “అపి చాహం సీలరక్ఖాయ, సీలపారమిపూరియా;
న కరోమి చిత్తే అఞ్ఞథత్తం, పక్ఖిపన్తమ్పి పేళకే”తి.

భూరిదత్తచరియం దుతియం.

౩. చమ్పేయ్యనాగచరియా

౨౦. “పునాపరం యదా హోమి, చమ్పేయ్యకో మహిద్ధికో;
తదాపి ధమ్మికో ఆసిం, సీలబ్బతసమప్పితో.

౨౧. “తదాపి మం ధమ్మచారిం, ఉపవుత్థం ఉపోసథం;

అహితుణ్డికో గహేత్వాన, రాజద్వారమ్హి కీళతి.

౨౨. “యం యం సో వణ్ణం చిన్తయి, నీలంవ పీతలోహితం;
తస్స చిత్తానువత్తన్తో, హోమి చిన్తితసన్నిభో.

౨౩. “థలం కరేయ్యముదకం, ఉదకమ్పి థలం కరే;
యదిహం తస్స పకుప్పేయ్యం, ఖణేన ఛారికం కరే.

౨౪. “యది చిత్తవసీ హెస్సం, పరిహాయిస్సామి సీలతో;
సీలేన పరిహీనస్స, ఉత్తమత్థో న సిజ్ఝతి.

౨౫. “కామం భిజ్జతుయం కాయో, ఇధేవ వికిరీయతు;
నేవ సీలం పభిన్దేయ్యం, వికిరన్తే భుసం వియా”తి.

చమ్పేయ్యనాగచరియం తతియం.

౪. చూళబోధిచరియా

౨౬. “పునాపరం యదా హోమి, చూళబోధి సుసీలవా;
భవం దిస్వాన భయతో, నేక్ఖమ్మం అభినిక్ఖమిం.

౨౭. “యా మే దుతియికా ఆసి, బ్రాహ్మణీ కనకసన్నిభా;
సాపి వట్టే అనపేక్ఖా, నేక్ఖమ్మం అభినిక్ఖమి.

౨౮. “నిరాలయా ఛిన్నబన్ధూ, అనపేక్ఖా కులే గణే;
చరన్తా గామనిగమం, బారాణసిముపాగముం.

౨౯. “తత్థ వసామ నిపకా, అసంసట్ఠా కులే గణే;
నిరాకులే అప్పసద్దే, రాజుయ్యానే వసాముభో.

౩౦. “ఉయ్యానదస్సనం గన్త్వా, రాజా అద్దస బ్రాహ్మణిం;
ఉపగమ్మ మమం పుచ్ఛి, ‘తుయ్హేసా కా కస్స భరియా’.

౩౧. “ఏవం వుత్తే అహం తస్స, ఇదం వచనమబ్రవిం;
‘న మయ్హం భరియా ఏసా, సహధమ్మా ఏకసాసనీ’.

౩౨. “తిస్సా [తస్సా (సీ.)] సారత్తగధితో, గాహాపేత్వాన చేటకే;

నిప్పీళయన్తో బలసా, అన్తేపురం పవేసయి.

౩౩. “ఓదపత్తకియా మయ్హం, సహజా ఏకసాసనీ;
ఆకడ్ఢిత్వా నయన్తియా, కోపో మే ఉపపజ్జథ.

౩౪. “సహ కోపే సముప్పన్నే, సీలబ్బతమనుస్సరిం;
తత్థేవ కోపం నిగ్గణ్హిం, నాదాసిం వడ్ఢితూపరి.

౩౫. “యది నం బ్రాహ్మణిం కోచి, కోట్టేయ్య తిణ్హసత్తియా;
నేవ సీలం పభిన్దేయ్యం, బోధియాయేవ కారణా.

౩౬. “న మేసా బ్రాహ్మణీ దేస్సా, నపి మే బలం న విజ్జతి;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా సీలానురక్ఖిస”న్తి.

చూళబోధిచరియం చతుత్థం.

౫. మహింసరాజచరియా

౩౭. “పునాపరం యదా హోమి, మహింసో పవనచారకో;
పవడ్ఢకాయో బలవా, మహన్తో భీమదస్సనో.

౩౮. “పబ్భారే గిరిదుగ్గే [వనదుగ్గే (సీ.)] చ, రుక్ఖమూలే దకాసయే;
హోతేత్థ ఠానం మహింసానం, కోచి కోచి తహిం తహిం.

౩౯. “విచరన్తో బ్రహారఞ్ఞే, ఠానం అద్దస భద్దకం;
తం ఠానం ఉపగన్త్వాన, తిట్ఠామి చ సయామి చ.

౪౦. “అథేత్థ కపిమాగన్త్వా, పాపో అనరియో లహు;
ఖన్ధే నలాటే భముకే, ముత్తేతి ఓహనేతితం.

౪౧. “సకిమ్పి దివసం దుతియం, తతియం చతుత్థమ్పి చ;
దూసేతి మం సబ్బకాలం, తేన హోమి ఉపద్దుతో.

౪౨. “మమం ఉపద్దుతం దిస్వా, యక్ఖో మం ఇదమబ్రవి;
‘నాసేహేతం ఛవం పాపం, సిఙ్గేహి చ ఖురేహి చ’.

౪౩. “ఏవం వుత్తే తదా యక్ఖే, అహం తం ఇదమబ్రవిం;

‘కిం త్వం మక్ఖేసి కుణపేన, పాపేన అనరియేన మం.

౪౪. “‘యదిహం తస్స పకుప్పేయ్యం, తతో హీనతరో భవే;
సీలఞ్చ మే పభిజ్జేయ్య, విఞ్ఞూ చ గరహేయ్యు మం.

౪౫. “‘హీళితా జీవితా వాపి, పరిసుద్ధేన మతం వరం;
క్యాహం జీవితహేతూపి, కాహామిం పరహేఠనం’.

౪౬. “మమేవాయం మఞ్ఞమానో, అఞ్ఞేపేవం కరిస్సతి;
తేవ తస్స వధిస్సన్తి, సా మే ముత్తి భవిస్సతి.

౪౭. “హీనమజ్ఝిమఉక్కట్ఠే, సహన్తో అవమానితం;
ఏవం లభతి సప్పఞ్ఞో, మనసా యథా పత్థిత”న్తి.

మహింసరాజచరియం పఞ్చమం.

౬. రురురాజచరియా

౪౮. “పునాపరం యదా హోమి, సుతత్తకనకసన్నిభో;
మిగరాజా రురునామ, పరమసీలసమాహితో.

౪౯. “రమ్మే పదేసే రమణీయే, వివిత్తే అమనుస్సకే;
తత్థ వాసం ఉపగఞ్ఛిం, గఙ్గాకూలే మనోరమే.

౫౦. “అథ ఉపరి గఙ్గాయ, ధనికేహి పరిపీళితో;
పురిసో గఙ్గాయ పపతి, ‘జీవామి వా మరామి వా’.

౫౧. “రత్తిన్దివం సో గఙ్గాయ, వుయ్హమానో మహోదకే;
రవన్తో కరుణం రవం, మజ్ఝే గఙ్గాయ గచ్ఛతి.

౫౨. “తస్సాహం సద్దం సుత్వాన, కరుణం పరిదేవతో;
గఙ్గాయ తీరే ఠత్వాన, అపుచ్ఛిం ‘కోసి త్వం నరో’.

౫౩. “సో మే పుట్ఠో చ బ్యాకాసి, అత్తనో కరణం తదా;
‘ధనికేహి భీతో తసితో, పక్ఖన్దోహం మహానదిం’.

౫౪. “తస్స కత్వాన కారుఞ్ఞం, చజిత్వా మమ జీవితం;

పవిసిత్వా నీహరిం తస్స, అన్ధకారమ్హి రత్తియా.

౫౫. “అస్సత్థకాలమఞ్ఞాయ, తస్సాహం ఇదమబ్రవిం;
‘ఏకం తం వరం యాచామి, మా మం కస్సచి పావద’.

౫౬. “నగరం గన్త్వాన ఆచిక్ఖి, పుచ్ఛితో ధనహేతుకో;
రాజానం సో గహేత్వాన, ఉపగఞ్ఛి మమన్తికం.

౫౭. “యావతా కరణం సబ్బం, రఞ్ఞో ఆరోచితం మయా;
రాజా సుత్వాన వచనం, ఉసుం తస్స పకప్పయి;
‘ఇధేవ ఘాతయిస్సామి, మిత్తదుబ్భిం [మిత్తదూభిం (సీ.)] అనారియం’.

౫౮. “తమహం అనురక్ఖన్తో, నిమ్మినిం మమ అత్తనా;
‘తిట్ఠతేసో మహారాజ, కామకారో భవామి తే’.

౫౯. “అనురక్ఖిం మమ సీలం, నారక్ఖిం మమ జీవితం;
సీలవా హి తదా ఆసిం, బోధియాయేవ కారణా”తి.

రురురాజచరియం ఛట్ఠం.

౭. మాతఙ్గచరియా

౬౦. “పునాపరం యదా హోమి, జటిలో ఉగ్గతాపనో;
మాతఙ్గో నామ నామేన, సీలవా సుసమాహితో.

౬౧. “అహఞ్చ బ్రాహ్మణో ఏకో, గఙ్గాకూలే వసాముభో;
అహం వసామి ఉపరి, హేట్ఠా వసతి బ్రాహ్మణో.

౬౨. “విచరన్తో అనుకూలమ్హి, ఉద్ధం మే అస్సమద్దస;
తత్థ మం పరిభాసేత్వా, అభిసపి ముద్ధఫాలనం.

౬౩. “యదిహం తస్స పకుప్పేయ్యం, యది సీలం న గోపయే;
ఓలోకేత్వానహం తస్స, కరేయ్యం ఛారికం వియ.

౬౪. “యం సో తదా మం అభిసపి, కుపితో దుట్ఠమానసో;
తస్సేవ మత్థకే నిపతి, యోగేన తం పమోచయిం.

౬౫. “అనురక్ఖిం మమ సీలం, నారక్ఖిం మమ జీవితం;
సీలవా హి తదా ఆసిం, బోధియాయేవ కారణా”తి.

మాతఙ్గచరియం సత్తమం.

౮. ధమ్మదేవపుత్తచరియా

౬౬. “పునాపరం యదా హోమి, మహాపక్ఖో మహిద్ధికో;
ధమ్మో నామ మహాయక్ఖో, సబ్బలోకానుకమ్పకో.

౬౭. “దసకుసలకమ్మపథే , సమాదపేన్తో మహాజనం;
చరామి గామనిగమం, సమిత్తో సపరిజ్జనో.

౬౮. “పాపో కదరియో యక్ఖో, దీపేన్తో దస పాపకే;
సోపేత్థ మహియా చరతి, సమిత్తో సపరిజ్జనో.

౬౯. “ధమ్మవాదీ అధమ్మో చ, ఉభో పచ్చనికా మయం;
ధురే ధురం ఘట్టయన్తా, సమిమ్హా పటిపథే ఉభో.

౭౦. “కలహో వత్తతీ భేస్మా, కల్యాణపాపకస్స చ;
మగ్గా ఓక్కమనత్థాయ, మహాయుద్ధో ఉపట్ఠితో.

౭౧. “యదిహం తస్స కుప్పేయ్యం, యది భిన్దే తపోగుణం;
సహపరిజనం తస్స, రజభూతం కరేయ్యహం.

౭౨. “అపిచాహం సీలరక్ఖాయ, నిబ్బాపేత్వాన మానసం;
సహ జనేనోక్కమిత్వా, పథం పాపస్స దాసహం.

౭౩. “సహ పథతో ఓక్కన్తే, కత్వా చిత్తస్స నిబ్బుతిం;
వివరం అదాసి పథవీ, పాపయక్ఖస్స తావదే”తి.

ధమ్మదేవపుత్తచరియం అట్ఠమం.

౯. అలీనసత్తుచరియా

౭౪. “పఞ్చాలరట్ఠే నగరవరే, కపిలాయం [కమ్పిలాయం (సీ.), కప్పిలాయం (స్యా.)] పురుత్తమే;
రాజా జయద్దిసో నామ, సీలగుణముపాగతో.

౭౫. “తస్స రఞ్ఞో అహం పుత్తో, సుతధమ్మో సుసీలవా;
అలీనసత్తో గుణవా, అనురక్ఖపరిజనో సదా.

౭౬. “పితా మే మిగవం గన్త్వా, పోరిసాదం ఉపాగమి;
సో మే పితుమగ్గహేసి, ‘భక్ఖోసి మమ మా చలి’.

౭౭. “తస్స తం వచనం సుత్వా, భీతో తసితవేధితో;
ఊరుక్ఖమ్భో అహు తస్స, దిస్వాన పోరిసాదకం.

౭౮. “మిగవం గహేత్వా ముఞ్చస్సు, కత్వా ఆగమనం పున;
బ్రాహ్మణస్స ధనం దత్వా, పితా ఆమన్తయీ మమం.

౭౯. “‘రజ్జం పుత్త పటిపజ్జ, మా పమజ్జి పురం ఇదం;
కతం మే పోరిసాదేన, మమ ఆగమనం పున’.

౮౦. “మాతాపితూ చ వన్దిత్వా, నిమ్మినిత్వాన అత్తనా;
నిక్ఖిపిత్వా ధనుం ఖగ్గం, పోరిసాదం ఉపాగమిం.

౮౧. “ససత్థహత్థూపగతం, కదాచి సో తసిస్సతి;
తేన భిజ్జిస్సతి సీలం, పరిత్తాసం [పరితాసం (సీ॰)] కతే మయి.

౮౨. “సీలఖణ్డభయా మయ్హం, తస్స దేస్సం న బ్యాహరిం;
మేత్తచిత్తో హితవాదీ, ఇదం వచనమబ్రవిం.

౮౩. “‘ఉజ్జాలేహి మహాఅగ్గిం, పపతిస్సామి రుక్ఖతో;
త్వం పక్కకాలమఞ్ఞాయ [సుపక్కకాలమఞ్ఞాయ (పీ॰)], భక్ఖయ మం పితామహ’.

౮౪. “ఇతి సీలవతం హేతు, నారక్ఖిం మమ జీవితం;
పబ్బాజేసిం చహం తస్స, సదా పాణాతిపాతిక”న్తి.

అలీనసత్తుచరియం నవమం.

౧౦. సఙ్ఖపాలచరియా

౮౫. “పునాపరం యదా హోమి, సఙ్ఖపాలో మహిద్ధికో;
దాఠావుధో ఘోరవిసో, ద్విజివ్హో ఉరగాధిభూ.

౮౬. “చతుప్పథే మహామగ్గే, నానాజనసమాకులే;
చతురో అఙ్గే అధిట్ఠాయ, తత్థ వాసమకప్పయిం.

౮౭. “ఛవియా చమ్మేన మంసేన, నహారుఅట్ఠికేహి వా;
యస్స ఏతేన కరణీయం, దిన్నంయేవ హరాతు సో.

౮౮. “అద్దసంసు భోజపుత్తా, ఖరా లుద్దా అకారుణా;
ఉపగఞ్ఛుం మమం తత్థ, దణ్డముగ్గరపాణినో.

౮౯. “నాసాయ వినివిజ్ఝిత్వా, నఙ్గుట్ఠే పిట్ఠికణ్టకే;
కాజే ఆరోపయిత్వాన, భోజపుత్తా హరింసు మం.

౯౦. “ససాగరన్తం పథవిం, సకాననం సపబ్బతం;
ఇచ్ఛమానో చహం తత్థ, నాసావాతేన ఝాపయే.

౯౧. “సూలేహి వినివిజ్ఝన్తే, కోట్టయన్తేపి సత్తిభి;
భోజపుత్తే న కుప్పామి, ఏసా మే సీలపారమీ”తి.

సఙ్ఖపాలచరియం దసమం.

హత్థినాగవగ్గో దుతియో.

తస్సుద్దానం –

హత్థినాగో భూరిదత్తో, చమ్పేయ్యో బోధి మహింసో;
రురు మాతఙ్గో ధమ్మో చ, అత్రజో చ జయద్దిసో.

ఏతే నవ సీలబలా, పరిక్ఖారా పదేసికా;
జీవితం పరిరక్ఖిత్వా, సీలాని అనురక్ఖిసం.

సఙ్ఖపాలస్స మే సతో, సబ్బకాలమ్పి జీవితం;
యస్స కస్సచి నియ్యత్తం, తస్మా సా సీలపారమీతి.

సీలపారమినిద్దేసో నిట్ఠితో.

౩. యుధఞ్జయవగ్గో

౧. యుధఞ్జయచరియా

౧. “యదాహం అమితయసో, రాజపుత్తో యుధఞ్జయో;
ఉస్సావబిన్దుం సూరియాతపే, పతితం దిస్వాన సంవిజిం.

౨. “తఞ్ఞేవాధిపతిం కత్వా, సంవేగమనుబ్రూహయిం;
మాతాపితూ చ వన్దిత్వా, పబ్బజ్జమనుయాచహం.

౩. “యాచన్తి మం పఞ్జలికా, సనేగమా సరట్ఠకా;
‘అజ్జేవ పుత్త పటిపజ్జ, ఇద్ధం ఫీతం మహామహిం’.

౪. “సరాజకే సహోరోధే, సనేగమే సరట్ఠకే;
కరుణం పరిదేవన్తే, అనపేక్ఖోవ పరిచ్చజిం.

౫. “కేవలం పథవిం రజ్జం, ఞాతిపరిజనం యసం;
చజమానో న చిన్తేసిం, బోధియాయేవ కారణా.

౬. “మాతాపితా న మే దేస్సా, నపి మే దేస్సం మహాయసం;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా రజ్జం పరిచ్చజి”న్తి.

యుధఞ్జయచరియం పఠమం.

౨. సోమనస్సచరియా

౭. “పునాపరం యదా హోమి, ఇన్దపత్థే పురుత్తమే;
కామితో దయితో పుత్తో, సోమనస్సోతి విస్సుతో.

౮. “సీలవా గుణసమ్పన్నో, కల్యాణపటిభానవా;
వుడ్ఢాపచాయీ హిరీమా, సఙ్గహేసు చ కోవిదో.

౯. “తస్స రఞ్ఞో పతికరో, అహోసి కుహకతాపసో;
ఆరామం మాలావచ్ఛఞ్చ, రోపయిత్వాన జీవతి.

౧౦. “తమహం దిస్వాన కుహకం, థుసరాసింవ అతణ్డులం;
దుమంవ అన్తో సుసిరం, కదలింవ అసారకం.

౧౧. “నత్థిమస్స సతం ధమ్మో, సామఞ్ఞాపగతో అయం;
హిరీసుక్కధమ్మజహితో, జీవితవుత్తికారణా.

౧౨. “కుపితో అహు [అహోసి (సీ॰), ఆసి (స్యా॰)] పచ్ఛన్తో, అటవీహి పరన్తిహి;
తం నిసేధేతుం గచ్ఛన్తో, అనుసాసి పితా మమం.

౧౩. “‘మా పమజ్జి తువం తాత, జటిలం ఉగ్గతాపనం;
యదిచ్ఛకం పవత్తేహి, సబ్బకామదదో హి నో’.

౧౪. “తమహం గన్త్వానుపట్ఠానం, ఇదం వచనమబ్రవిం;
‘కచ్చి తే గహపతి కుసలం, కిం వా తే ఆహరీయతు’.

౧౫. “తేన నో కుపితో ఆసి, కుహకో మాననిస్సితో;
‘ఘాతాపేమి తువం అజ్జ, రట్ఠా పబ్బాజయామి వా’.

౧౬. “నిసేధయిత్వా పచ్చన్తం, రాజా కుహకమబ్రవి;
‘కచ్చి తే భన్తే ఖమనీయం, సమ్మానో తే పవత్తితో’.

౧౭. “తస్స ఆచిక్ఖతీ పాపో, కుమారో యథా నాసియో;
తస్స తం వచనం సుత్వా, ఆణాపేసి మహీపతి.

౧౮. “‘సీసం తత్థేవ ఛిన్దిత్వా, కత్వాన చతుఖణ్డికం;
రథియా రథియం దస్సేథ, సా గతి జటిలహీళితా’.

౧౯. “తత్థ కారణికా గన్త్వా, చణ్డా లుద్దా అకారుణా;
మాతుఅఙ్కే నిసిన్నస్స, ఆకడ్ఢిత్వా నయన్తి మం.

౨౦. “తేసాహం ఏవమవచం, బన్ధతం గాళ్హబన్ధనం;
‘రఞ్ఞో దస్సేథ మం ఖిప్పం, రాజకిరియాని అత్థి మే’.

౨౧. “తే మం రఞ్ఞో దస్సయింసు, పాపస్స పాపసేవినో;
దిస్వాన తం సఞ్ఞాపేసిం, మమఞ్చ వసమానయిం.

౨౨. “సో మం తత్థ ఖమాపేసి, మహారజ్జమదాసి మే;
సోహం తమం దాలయిత్వా, పబ్బజిం అనగారియం.

౨౩. “న మే దేస్సం మహారజ్జం, కామభోగో న దేస్సియో;

సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా రజ్జం పరిచ్చజి”న్తి.

సోమనస్సచరియం దుతియం.

౩. అయోఘరచరియా

౨౪. “పునాపరం యదా హోమి, కాసిరాజస్స అత్రజో;
అయోఘరమ్హి సంవడ్ఢో, నామేనాసి అయోఘరో.

౨౫. “దుక్ఖేన జీవితో లద్ధో, సంపీళే పతిపోసితో;
అజ్జేవ పుత్త పటిపజ్జ, కేవలం వసుధం ఇమం.

౨౬. “సరట్ఠకం సనిగమం, సజనం వన్దిత్వ ఖత్తియం;
అఞ్జలిం పగ్గహేత్వాన, ఇదం వచనమబ్రవిం.

౨౭. “‘యే కేచి మహియా సత్తా, హీనముక్కట్ఠమజ్ఝిమా;
నిరారక్ఖా సకే గేహే, వడ్ఢన్తి సకఞాతిభి.

౨౮. “‘ఇదం లోకే ఉత్తరియం, సంపీళే మమ పోసనం;
అయోఘరమ్హి సంవడ్ఢో, అప్పభే చన్దసూరియే.

౨౯. “‘పూతికుణపసమ్పుణ్ణా, ముచ్చిత్వా మాతు కుచ్ఛితో;
తతో ఘోరతరే దుక్ఖే, పున పక్ఖిత్తయోఘరే.

౩౦. “‘యదిహం తాదిసం పత్వా, దుక్ఖం పరమదారుణం;
రజ్జేసు యది రజ్జామి [రఞ్జామి (సీ॰)], పాపానం ఉత్తమో సియం.

౩౧. “‘ఉక్కణ్ఠితోమ్హి కాయేన, రజ్జేనమ్హి అనత్థికో;
నిబ్బుతిం పరియేసిస్సం, యత్థ మం మచ్చు న మద్దియే’.

౩౨. “ఏవాహం చిన్తయిత్వాన, విరవన్తే మహాజనే;
నాగోవ బన్ధనం ఛేత్వా, పావిసిం కాననం వనం.

౩౩. “మాతాపితా న మే దేస్సా, నపి మే దేస్సం మహాయసం;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా రజ్జం పరిచ్చజి”న్తి.

అయోఘరచరియం తతియం.

౩౪. “పునాపరం యదా హోమి, కాసీనం పురవరుత్తమే;
భగినీ చ భాతరో సత్త, నిబ్బత్తా సోత్థియే కులే.

౩౫. “ఏతేసం పుబ్బజో ఆసిం, హిరీసుక్కముపాగతో;
భవం దిస్వాన భయతో, నేక్ఖమ్మాభిరతో అహం.

౩౬. “మాతాపితూహి పహితా, సహాయా ఏకమానసా;
కామేహి మం నిమన్తేన్తి, ‘కులవంసం ధరేహీ’తి.

౩౭. “యం తేసం వచనం వుత్తం, గిహీధమ్మే సుఖావహం;
తం మే అహోసి కఠినం, తత్త [సన్తత్త (క.)] ఫాలసమం వియ.

౩౮. “తే మం తదా ఉక్ఖిపన్తం, పుచ్ఛింసు పత్థితం మమ;
‘కిం త్వం పత్థయసే సమ్మ, యది కామే న భుఞ్జసి’.

౩౯. “తేసాహం ఏవమవచం, అత్థకామో హితేసినం;
‘నాహం పత్థేమి గిహీభావం, నేక్ఖమ్మాభిరతో అహం’.

౪౦. “తే మయ్హం వచనం సుత్వా, పితుమాతు చ సావయుం;
మాతాపితా ఏవమాహు, ‘సబ్బేవ పబ్బజామ భో’.

౪౧. “ఉభో మాతాపితా మయ్హం, భగినీ చ సత్త భాతరో;
అమితధనం ఛడ్డయిత్వా, పావిసిమ్హా మహావన”న్తి.

భిసచరియం చతుత్థం.

౫. సోణపణ్డితచరియా

౪౨. “పునాపరం యదా హోమి, నగరే బ్రహ్మవడ్ఢనే;
తత్థ కులవరే సేట్ఠే, మహాసాలే అజాయహం.

౪౩. “తదాపి లోకం దిస్వాన, అన్ధీభూతం తమోత్థటం;
చిత్తం భవతో పతికుటతి, తుత్తవేగహతం వియ.

౪౪. “దిస్వాన వివిధం పాపం, ఏవం చిన్తేసహం తదా;

‘కదాహం గేహా నిక్ఖమ్మ, పవిసిస్సామి కాననం’.

౪౫. “తదాపి మం నిమన్తేసుం, కామభోగేహి ఞాతయో;
తేసమ్పి ఛన్దమాచిక్ఖిం, ‘మా నిమన్తేథ తేహి మం’.

౪౬. “యో మే కనిట్ఠకో భాతా, నన్దో నామాసి పణ్డితో;
సోపి మం అనుసిక్ఖన్తో, పబ్బజ్జం సమరోచయి.

౪౭. “అహం సోణో చ నన్దో చ, ఉభో మాతాపితా మమ;
తదాపి భోగే ఛడ్డేత్వా, పావిసిమ్హా మహావన”న్తి.

సోణపణ్డితచరియం పఞ్చమం.

౬. తేమియచరియా

౪౮. “పునాపరం యదా హోమి, కాసిరాజస్స అత్రజో;
మూగపక్ఖోతి నామేన, తేమియోతి వదన్తి మం.

౪౯. “సోళసిత్థిసహస్సానం, న విజ్జతి పుమో తదా [సదా (సీ॰)];
అహోరత్తానం అచ్చయేన, నిబ్బత్తో అహమేకకో.

౫౦. “కిచ్ఛా లద్ధం పియం పుత్తం, అభిజాతం జుతిన్ధరం;
సేతచ్ఛత్తం ధారయిత్వాన, సయనే పోసేతి మం పితా.

౫౧. “నిద్దాయమానో సయనవరే, పబుజ్ఝిత్వానహం తదా;
అద్దసం పణ్డరం ఛత్తం, యేనాహం నిరయం గతో.

౫౨. “సహ దిట్ఠస్స మే ఛత్తం, తాసో ఉప్పజ్జి భేరవో;
వినిచ్ఛయం సమాపన్నో, ‘కథాహం ఇమం ముఞ్చిస్సం’.

౫౩. “పుబ్బసాలోహితా మయ్హం, దేవతా అత్థకామినీ;
సా మం దిస్వాన దుక్ఖితం, తీసు ఠానేసు యోజయి.

౫౪. “‘మా పణ్డిచ్చయం విభావయ, బాలమతో భవ సబ్బపాణినం;
సబ్బో తం జనో ఓచినాయతు, ఏవం తవ అత్థో భవిస్సతి’.

౫౫. “ఏవం వుత్తాయహం తస్సా, ఇదం వచనమబ్రవిం;

‘కరోమి తే తం వచనం, యం త్వం భణసి దేవతే;

అత్థకామాసి మే అమ్మ, హితకామాసి దేవతే’.

౩౬. “తస్సాహం వచనం సుత్వా, సాగరేవ థలం లభిం;
హట్ఠో సంవిగ్గమానసో, తయో అఙ్గే అధిట్ఠహిం.

౩౭. “మూగో అహోసిం బధిరో, పక్ఖో గతివివజ్జితో;
ఏతే అఙ్గే అధిట్ఠాయ, వస్సాని సోళసం వసిం.

౩౮. “తతో మే హత్థపాదే చ, జివ్హం సోతఞ్చ మద్దియ;
అనూనతం మే పస్సిత్వా, ‘కాళకణ్ణీ’తి నిన్దిసుం.

౩౯. “తతో జానపదా సబ్బే, సేనాపతిపురోహితా;
సబ్బే ఏకమనా హుత్వా, ఛడ్డనం అనుమోదిసుం.

౪౦. “సోహం తేసం మతిం సుత్వా, హట్ఠో సంవిగ్గమానసో;
యస్సత్థాయ తపోచిణ్ణో, సో మే అత్థో సమిజ్ఝథ.

౪౧. “న్హాపేత్వా అనులిమ్పిత్వా, వేఠేత్వా రాజవేఠనం;
ఛత్తేన అభిసిఞ్చిత్వా, కారేసుం పురం పదక్ఖిణం.

౪౨. “సత్తాహం ధారయిత్వాన, ఉగ్గతే రవిమణ్డలే;
రథేన మం నీహరిత్వా, సారథీ వనముపాగమి.

౪౩. “ఏకోకాసే రథం కత్వా, సజ్జస్సం హత్థముచ్చితో [హత్థముఞ్చితో (సీ. స్యా.)];
సారథీ ఖణతీ కాసుం, నిఖాతుం పథవియా మమం.

౪౪. “అధిట్ఠితమధిట్ఠానం, తజ్జేన్తో వివిధకారణా;
న భిన్దిం తమధిట్ఠానం, బోధియాయేవ కారణా.

౪౫. “మాతాపితా న మే దేస్సా, అత్తా మే న చ దేస్సియో;
సబ్బఞ్ఞుతం పియం మయ్హం, తస్మా వతమధిట్ఠహిం.

౪౬. “ఏతే అఙ్గే అధిట్ఠాయ, వస్సాని సోళసం వసిం;
అధిట్ఠానేన మే సమో నత్థి, ఏసా మే అధిట్ఠానపారమీ”తి.

తేమియచరియం ఛట్ఠం.

౭. కపిరాజచరియా

౬౭. “యదా అహం కపి ఆసిం, నదీకూలే దరీసయే;
పీళితో సుసుమారేన, గమనం న లభామహం.

౬౮. “యమ్హోకాసే అహం ఠత్వా, ఓరా పారం పతామహం;
తత్థచ్ఛి సత్తు వధకో, కుమ్భీలో లుద్దదస్సనో.

౬౯. “సో మం అసంసి ‘ఏహీ’తి, ‘అహంపేమీ’తి తం వతిం;
తస్స మత్థకమక్కమ్మ, పరకూలే పతిట్ఠహిం.

౭౦. “న తస్స అలికం భణితం, యథా వాచం అకాసహం;
సచ్చేన మే సమో నత్థి, ఏసా మే సచ్చపారమీ”తి.

కపిరాజచరియం సత్తమం.

౮. సచ్చతాపసచరియా

౭౧. “పునాపరం యదా హోమి, తాపసో సచ్చసవ్హయో;
సచ్చేన లోకం పాలేసిం, సమగ్గం జనమకాసహ”న్తి.

సచ్చతాపసచరియం అట్ఠమం.

౯. వట్టపోతకచరియా

౭౨. “పునాపరం యదా హోమి, మగధే వట్టపోతకో;
అజాతపక్ఖో తరుణో, మంసపేసి కులావకే.

౭౩. “ముఖతుణ్డకేనాహరిత్వా [ముఖతుణ్డేనాహరిత్వా (సీ.)], మాతా పోసయతీ మమం;
తస్సా ఫస్సేన జీవామి, నత్థి మే కాయికం బలం.

౭౪. “సంవచ్ఛరే గిమ్హసమయే, దవడాహో [వనదాహో (క.)] పదిప్పతి;
ఉపగచ్ఛతి అమ్హాకం, పావకో కణ్హవత్తనీ.

౭౫. “ధమధమా ఇతిఏవం, సద్దాయన్తో మహాసిఖీ;
అనుపుబ్బేన ఝాపేన్తో, అగ్గి మమముపాగమి.

౭౬. “అగ్గివేగభయాతీతా, తసితా మాతాపితా మమ;
కులావకే మం ఛడ్డేత్వా, అత్తానం పరిమోచయుం.

౭౭. “పాదే పక్ఖే పజహామి, నత్థి మే కాయికం బలం;
సోహం అగతికో తత్థ, ఏవం చిన్తేసహం తదా.

౭౮. “‘యేసాహం ఉపధావేయ్యం, భీతో తసితవేధితో;
తే మం ఓహాయ పక్కన్తా, కథం మే అజ్జ కాతవే.

౭౯. “‘అత్థి లోకే సీలగుణో, సచ్చం సోచేయ్యనుద్దయా;
తేన సచ్చేన కాహామి, సచ్చకిరియముత్తమం.

౮౦. “‘ఆవేజ్జేత్వా ధమ్మబలం, సరిత్వా పుబ్బకే జినే;
సచ్చబలమవస్సాయ, సచ్చకిరియమకాసహం.

౮౧. “‘సన్తి పక్ఖా అపతనా, సన్తి పాదా అవఞ్చనా;
మాతాపితా చ నిక్ఖన్తా, జాతవేద పటిక్కమ’.

౮౨. “సహసచ్చే కతే మయ్హం, మహాపజ్జలితో సిఖీ;
వజ్జేసి సోళసకరీసాని, ఉదకం పత్వా యథా సిఖీ;
సచ్చేన మే సమో నత్థి, ఏసా మే సచ్చపారమీ”తి.

వట్టపోతకచరియం నవమం.

౧౦. మచ్ఛరాజచరియా

౮౩. “పునాపరం యదా హోమి, మచ్ఛరాజా మహాసరే;
ఉణ్హే సూరియసన్తాపే, సరే ఉదక ఖీయథ.

౮౪. “తతో కాకా చ గిజ్ఝా చ, కఙ్కా [బకా (సీ॰)] కులలసేనకా;
భక్ఖయన్తి దివారత్తిం, మచ్ఛే ఉపనిసీదియ.

౮౫. “ఏవం చిన్తేసహం తత్థ, సహ ఞాతీహి పీళితో;
‘కేన ను ఖో ఉపాయేన, ఞాతీ దుక్ఖా పమోచయే’.

౮౬. “విచిన్తయిత్వా ధమ్మత్థం, సచ్చం అద్దస పస్సయం;
సచ్చే ఠత్వా పమోచేసిం, ఞాతీనం తం అతిక్ఖయం.

౮౭. “అనుస్సరిత్వా సతం ధమ్మం, పరమత్థం విచిన్తయం;
అకాసి సచ్చకిరియం, యం లోకే ధువసస్సతం.

౮౮. “‘యతో సరామి అత్తానం, యతో పత్తోస్మి విఞ్ఞుతం;
నాభిజానామి సఞ్చిచ్చ, ఏకపాణమ్పి హింసితం.

౮౯. “‘ఏతేన సచ్చవజ్జేన, పజ్జున్నో అభివస్సతు;
అభిత్థనయ పజ్జున్న, నిధిం కాకస్స నాసయ;
కాకం సోకాయ రన్ధేహి, మచ్ఛే సోకా పమోచయ’.

౯౦. “సహకతే సచ్చవరే, పజ్జున్నో అభిగజ్జియ;
థలం నిన్నఞ్చ పూరేన్తో, ఖణేన అభివస్సథ.

౯౧. “ఏవరూపం సచ్చవరం, కత్వా వీరియముత్తమం;
వస్సాపేసిం మహామేఘం, సచ్చతేజబలస్సితో;

సచ్చేన మే సమో నత్థి, ఏసా మే సచ్చపారమీ”తి.

మచ్ఛరాజచరియం దసమం.

౧౧. కణ్హదీపాయనచరియా

౯౨. “పునాపరం యదా హోమి, కణ్హదీపాయనో ఇసి;
పరోపఞ్ఞాసవస్సాని, అనభిరతోచరిం అహం.

౯౩. “న కోచి ఏతం జానాతి, అనభిరతిమనం మమ;
అహఞ్హి కస్సచి నాచిక్ఖిం, అరతి మే చరతి మానసే.

౯౪. “సబ్రహ్మచారీ మణ్డబ్యో, సహాయో మే మహాఇసి;
పుబ్బకమ్మసమాయుత్తో, సూలమారోపనం లభి.

౯౫. “తమహం ఉపట్ఠహిత్వాన, ఆరోగ్యమనుపాపయిం;
ఆపుచ్ఛిత్వాన ఆగఞ్ఛిం, యం మయ్హం సకమస్సమం.

౯౬. “సహాయో బ్రాహ్మణో మయ్హం, భరియం ఆదాయ పుత్తకం;
తయో జనా సమాగన్త్వా, ఆగఞ్ఛుం పాహునాగతం.

౯౭. “సమ్మోదమానో తేహి సహ, నిసిన్నో సకమస్సమే;
దారకో వట్టమనుక్ఖిపం, ఆసీవిసమకోపయి.

౯౮. “తతో సో వట్టగతం మగ్గం, అన్వేసన్తో కుమారకో;
ఆసీవిసస్స హత్థేన, ఉత్తమఙ్గం పరామసి.

౯౯. “తస్స ఆమసనే కుద్ధో, సప్పో విసబలస్సితో;
కుపితో పరమకోపేన, అడంసి దారకం ఖణే.

౧౦౦.“సహదట్ఠో ఆసీవిసేన [అతివిసేన (పీ. క.)], దారకో పపతి [పతతి (క.)] భూమియం;
తేనాహం దుక్ఖితో ఆసిం, మమ వాహసి తం దుక్ఖం.

౧౦౧.“త్యాహం అస్సాసయిత్వాన, దుక్ఖితే సోకసల్లితే;
పఠమం అకాసిం కిరియం, అగ్గం సచ్చం వరుత్తమం.

౧౦౨.“‘సత్తాహమేవాహం పసన్నచిత్తో, పుఞ్ఞత్థికో అచరిం బ్రహ్మచరియం;
అథాపరం యం చరితం మమేదం, వస్సాని పఞ్ఞాససమాధికాని.

౧౦౩. “‘అకామకో వాహి అహం చరామి, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు;
హతం విసం జీవతు యఞ్ఞదత్తో’.

౧౦౪.“సహ సచ్చే కతే మయ్హం, విసవేగేన వేధితో;
అబుజ్ఝిత్వాన వుట్ఠాసి, అరోగో చాసి మాణవో;
సచ్చేన మే సమో నత్థి, ఏసా మే సచ్చపారమీ”తి.

కణ్హదీపాయనచరియం ఏకాదసమం.

౧౨. సుతసోమచరియా

౧౦౫.“పునాపరం యదా హోమి, సుతసోమో మహీపతి;
గహితో పోరిసాదేన, బ్రాహ్మణే సఙ్గరం సరిం.

౧౦౬.“ఖత్తియానం ఏకసతం, ఆవుణిత్వా కరత్తలే;
ఏతేసం పమిలాపేత్వా, యఞ్ఞత్థే ఉపనయీ మమం.

౧౦౭.“అపుచ్ఛి మం పోరిసాదో, ‘కిం త్వం ఇచ్ఛసి నిస్సజం;
యథామతి తే కాహామి, యది మే త్వం పునేహిసి’.

౧౦౮."తస్స పటిస్సుణిత్వాన, పణ్హే ఆగమనం మమ;
ఉపగన్త్వా పురం రమ్మం, రజ్జం నియ్యాదయిం తదా.

౧౦౯."అనుస్సరిత్వా సతం ధమ్మం, పుబ్బకం జినసేవితం;
బ్రాహ్మణస్స ధనం దత్వా, పోరిసాదం ఉపాగమిం.

౧౧౦."నత్థి మే సంసయో తత్థ, ఘాతయిస్సతి వా న వా;
సచ్చవాచానురక్ఖన్తో, జీవితం చజితుముపాగమిం;
సచ్చేన మే సమో నత్థి, ఏసా మే సచ్చపారమీ"తి.

సుతసోమచరియం ద్వాదసమం.

౧౩. సువణ్ణసామచరియా

౧౧౧."సామో యదా వనే ఆసిం, సక్కేన అభినిమ్మితో;
పవనే సీహబ్యగ్ఘే చ, మేత్తాయముపనామయిం.

౧౧౨."సీహబ్యగ్ఘేహి దీపీహి, అచ్ఛేహి మహిసేహి చ;
పసదమిగవరాహేహి, పరివారేత్వా వనే వసిం.

౧౧౩. "న మం కోచి ఉత్తసతి, నపి భాయామి కస్సచి;
మేత్తాబలేనుపత్థద్ధో, రమామి పవనే తదా"తి.

సువణ్ణసామచరియం తేరసమం.

౧౪. ఏకరాజచరియా

౧౧౪."పునాపరం యదా హోమి, ఏకరాజాతి విస్సుతో;
పరమం సీలం అధిట్ఠాయ, పసాసామి మహామహిం.

౧౧౫."దస కుసలకమ్మపథే, వత్తామి అనవసేసతో;
చతూహి సఙ్గహవత్థూహి, సఙ్గణ్హామి [సఙ్గహామి (క.)] మహాజనం.

౧౧౬."ఏవం మే అప్పమత్తస్స, ఇధ లోకే పరత్థ చ;
దబ్బసేనో ఉపగన్త్వా, అచ్ఛిన్దన్తో పురం మమ.

౧౧౭."రాజూపజీవే నిగమే, సబలట్ఠే సరట్ఠకే;

సబ్బం హత్థగతం కత్వా, కాసుయా నిఖణీ మమం.

౧౧౮."అమచ్చమణ్డలం రజ్జం, ఫీతం అన్తేపురం మమ;
అచ్ఛిన్దిత్వాన గహితం, పియం పుత్తంవ పస్సహం;

మేత్తాయ మే సమో నత్థి, ఏసా మే మేత్తాపారమీ"తి.

ఏకరాజచరియం చుద్దసమం.

౧౫. మహాలోమహంసచరియా

౧౧౯."సుసానే సేయ్యం కప్పేమి, ఛవట్ఠికం ఉపనిధాయహం;
గామమణ్డలా [గోమణ్డలా (సీ.), గామమణ్డలా (స్యా.)] ఉపాగన్త్వా, రూపం దస్సేన్తినప్పకం.

౧౨౦."అపరే గన్ధమాలఞ్చ, భోజనం వివిధం బహుం;
ఉపాయనానూపనేన్తి, హట్ఠా సంవిగ్గమానసా.

౧౨౧."యే మే దుక్ఖం ఉపహరన్తి, యే చ దేన్తి సుఖం మమ;
సబ్బేసం సమకో హోమి, దయా కోపో న విజ్జతి.

౧౨౨."సుఖదుక్ఖే తులాభూతో, యసేసు అయసేసు చ;
సబ్బత్థ సమకో హోమి, ఏసా మే ఉపేక్ఖాపారమీ"తి.

మహాలోమహంసచరియం పన్నరసమం.

యుధఞ్జయవగ్గో తతియో.

తస్సుద్దానం –

యుధఞ్జయో సోమనస్సో, అయోఘరభిసేన చ;
సోణనన్దో మూగపక్ఖో, కపిరాజా సచ్చసవ్హయో.

వట్టకో మచ్ఛరాజా చ, కణ్హదీపాయనో ఇసి;
సుతసోమో పున ఆసిం [ఆసి (స్యా.)], సామో చ ఏకరాజహు;
ఉపేక్ఖాపారమీ ఆసి, ఇతి వుత్థం [వుత్తం (సబ్బత్థ) అట్ఠకథా ఓలోకేతబ్బా] మహేసినా.

ఏవం బహుబ్బిధం దుక్ఖం, సమ్పత్తీ చ బహుబ్బిధా [సమ్పత్తి చ బహువిధా (సీ.), సమ్పత్తిం చ బహువిధం (క.)];

భవాభవే అనుభవిత్వా, పత్తో సమ్బోధిముత్తమం.

దత్వా దాతబ్బకం దానం, సీలం పూరేత్వా అసేసతో;
నేక్ఖమ్మే పారమిం గన్త్వా, పత్తో సమ్బోధిముత్తమం.

పణ్డితే పరిపుచ్ఛిత్వా, వీరియం కత్వాన ముత్తమం;
ఖన్తియా పారమిం గన్త్వా, పత్తో సమ్బోధిముత్తమం.

కత్వా దళ్హమధిట్ఠానం, సచ్చవాచానురక్ఖియ;
మేత్తాయ పారమిం గన్త్వా, పత్తో సమ్బోధిముత్తమం.

లాభాలాభే యసాయసే, సమ్మాననావమాననే;
సబ్బత్థ సమకో హుత్వా, పత్తో సమ్బోధిముత్తమం.

కోసజ్జం భయతో దిస్వా, వీరియారమ్భఞ్చ ఖేమతో;
ఆరద్ధవీరియా హోథ, ఏసా బుద్ధానుసాసనీ.

వివాదం భయతో దిస్వా, అవివాదఞ్చ ఖేమతో;
సమగ్గా సఖిలా హోథ, ఏసా బుద్ధానుసాసనీ.

పమాదం భయతో దిస్వా, అప్పమాదఞ్చ ఖేమతో;
భావేథట్ఠఙ్గికం మగ్గం, ఏసా బుద్ధానుసాసనీ.

ఇత్థం సుదం భగవా అత్తనో పుబ్బచరియం సమ్భావయమానో బుద్ధాపదానియం నామ ధమ్మపరియాయం అభాసిత్థాతి.

చరియాపిటకం నిట్ఠితం.